

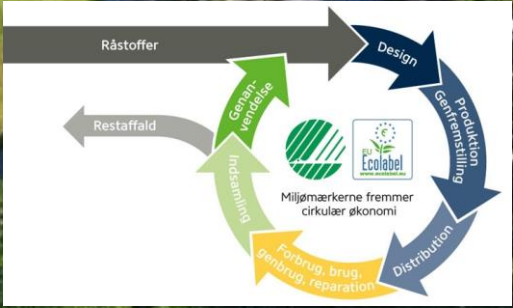
BÆREDYGTIGHED OG BUNDLINJE

Fredag den 10. januar

ER BÆREDYGTIGHED BEHANDLET I JERES INDKØBS-/UDBUDS- POLITIK?

Svanemærket byggeri – Børnehuset Elverdammen

Gladsaxe kommune - 10.01.2020

Svanemærket byggeri – Børnehuset Elverdammen

- Nyt seksgruppers dagtilbud på knap 1.000 m²
  - Udeareal – i alt 5.000 m²
  - Anlægsbudget: 29.950.000 kr. (budget vedtaget før beslutning om Svanemærket byggeri)
  - Politisk beslutning om at prøve svanemærkning på baggrund af oplæg fra forvaltningen - børnehuse og Svanemærket giver god mening for borgerne
  - **En del af en langsigtet strategi for dagtilbudsområdet. Bygninger skal understøtte vores pædagogiske strategi – et 15 års sigte Elverdammen var det 4. børnehusprojekt.**
  - Lyst og energi hos medarbejderne til at prøve noget nyt

Forudsætninger for byggeriet

- Økonomi: Forventning om merudgift på 2-5 pct. ved Svanemærket byggeri – 600.000-1,5 mio. kr. – (over 20 år, 30-75.000 kr. pr. år)
- Forventning om færre drifts- og vedligeholdelsesudgifter
- Forventning om medarbejderglæde, omsat til lavere sygefravær
- Forventning om bedre trivsel blandt børn
- Forventning om tilfredse borgere
- Forventning om branding-effekt for kommunen

Forudsætnigner:

- Fokus på den tredobbelt bundlinje:
  - Økonomi
  - Miljø
  - Arbejdsmiljø
- Med forventet samlet positiv gevinst
- Førte det til beslutning om at bygge Svanemærket

Hvad ved vi nu om de tre parametre? - anlægsøkonomi

- Grundig indledende markedsdialog med entreprenører
- **Meget stram anlægsstyring foranlediget af høje løbende dokumentationskrav i Svanemærkningsprocessen**
  - ✓ Stærkt medvirkende til overholdelse af budget!
- Anlægsregnskab 29.725.712 kr.
- Dvs. reel mindreudgift i forhold til budget på knap 1 pct.

Hvad ved vi nu om de tre parametre? - driftsøkonomi og miljø

- Generelt reduktion i energiforbrug (opvarmning og el) på $\frac{3}{4}$ ved standardnybyggeri (iht. BR18) sammenlignet med et gennemsnitligt dagtilbud i Gladsaxe Kommune
- Udover markant reduktion i CO²-udledning også driftsbesparelse på ca. 90.000 kr. årligt i forhold til et gennemsnitligt dagtilbud.
- Yderligere reduktion i energiforbrug ved Svanemærket byggeri på ca. 10 pct.
- Ekstra driftsbesparelse på ca. 3.000 kr. årligt

Hvad ved vi nu om de tre parametre? - driftsøkonomi og miljø

- Besparelser på løbende og planlagt vedligehold:
  - Eksempelvis klinker i stedet for vinylgulve i vådrum/køkken – dobbelt op i anlægsomkostning, men levetid ca. 3-4 gange længere
  - Kvalitetshvidevarer pga. krav til højere energieffektivitet – højere indkøbspris, men erfaringsmæssigt væsentlig længere levetid
  - Dokumentationskrav i svanemærkningsproces medvirkede til bedre indretningsbeslutninger – eksempelvis mere effektiv rengøring og mindre slid
  - Dokumentation for alle bygningsdele – minimerer fordyrende ”overraskelser” ifm. senere vedligehold

Hvad ved vi nu om de tre parametre? - børne- og arbejdsmiljø

- Sygefravær blandt medarbejdere steg med ca. 1 pct. Ved opstart. Erfaringsmæssigt 2-3% ved oprettelse af en ny integreret institution – væsentligste umiddelbare måling.

Sygefraværet blandt børnene er også umiddelbart steget lidt – men generel tendens i kommunens dagtilbud i målte perioder (epidemi variation)

- Vi følger sygefraværstal i Elverdammen og andet svanemærket dagtilbud tæt m.h.p. at dokumentere effekt. Lønsum er 7,5 mio. kr. – så 2% ca. 150.00 kr. pr. år.

Hvad ved vi nu om de tre parametre? - børne- og arbejdsmiljø

- Resultat af seneste medarbejdertilfredshedsundersøgelse:
  - Forbedrede temperaturforhold – 3 pct.
  - Mindre træk – 3 pct.
  - Forbedret luftkvalitet – 10 pct.
  - Reduktion i sygefravær foranlediget af fysisk arbejdsmiljø – 7 pct.
  - Bedre lysforhold – 5 pct., og...
    - Væsentlig bedre lysindfald (særligt om vinteren) – medarbejdernes oplevelse
    - Væsentlig bedre akustik – medarbejdernes oplevelse
    - Generelt bedre indeklima - medarbejdernes oplevelse (bl.a. mindre hovedpine!)
    - Bedre lysforhold – 5 pct., og...
  - ”Fantastisk arbejdsplads!”

Svanemærket Børnehus Elverdammen- opsummering

- Sammenlignelig anlægsøkonomi i forhold til andre projekter
- Reduceret energiforbrug og CO2-udledning –
- God driftsøkonomi, energi, ca. 95.000 kr.
- Færre forventede vedligeholdelsesudgifter - følges
- Bedre børne- og arbejdsmiljø – forventning om lavere sygefravær – 1% = ca. 75.000 kr. pr. år
- Stor tilfredshed blandt forældre – positivt tilvalg af dagtilbud
- Rekrutteringsparameter – ansøgere angiver Svanemærkning som en positiv og motiverende faktor
- Fremmer naturligt et fokus på bæredygtighed i den daglige pædagogiske samtale med børnene
- Branding-effekten har været rigtig god

*Økonomi:
Ca. 95-170.000 kr. i driftsbesparelser –
20 år = 3,4 mio. kr.
Ca. 5-11% af anlægssum.
Så man kan godt give mere for certificeret byggeri og forvente at tjene det hjem...*

Bæredygtighed og bundlinje – økologiomlægning og klimavenlig mad

Indkøbs- og Udbudschef Anette Juhl Winther

Aarhus Kommune

Udbud af økologiske fødevarer – besparelse

Besparelse

- Vi opnåede en 10 % besparelse i forbindelse med udbuddet af fødevarer
- Vi gik fra ca. 20 % økologi i gryderne (opgjort i kg) til at stille krav om økologi på størstedelen af sortimentet

Uddannelse – med fokus på økologisk omlægning

- Vi søgte og modtog kr. 10 mio. fra Fødevarestyrelsen til omlægningen – med fokus på uddannelse af køkkenpersonale
- Der var fokus på omstillingen af madproduktion, madspild (herunder køleskabsdøden) og etablering af netværk blandt køkkenpersonale

CO2 reduktion – målinger

Klimapolitisk fødevarestrategi i Aarhus Kommune

- Vedtaget i juni 2019

Målsætning:

Senest i 2024

- Reduktion af klimaaftrykket af indkøbte fødevarer med en fjerdedel
- Reduktion af madspild i alle produktionskøkkener med en tredjedel
- Øge mængden af klimavenlige fødevarer i indkøbsaftalen (nye klimavenlige varer på hylden)

HAR I GENNEMFØRT
ET BÆREDYGTIGT
INDKØB/UDBUD, SOM
OGSÅ VAR EN GOD
FORRETNING PÅ
BUNDLINJEN?

VIL I IGANGSÆTTE YDERLIGERE EFTER I DAG – FX KORTLÆGGE POTENTIALER?

